

**XII. évf. 12. szám
2022. december**

KEMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

*„... S hogy ne a hóban, csillagokban, ne ünnepi foszlós kalácson,
ne díszített fákon, hanem a szívekben legyen karácsony.”*

Szilágyi Domokos: Karácsony (részlet)

BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK!

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia

Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde

Műszaki szerkesztés: Török Csaba

ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép	3
Vágtázó Világegyetem – NÁSZ JÁNOS.....	3
Új közösségek a JAMK-ban	4
„Amikor az ember regényt ír minden lehetséges!” – NÁSZ JÁNOS.....	4
Ifjúsági írónak lenni nem könnyű – FÁBIÁN ILDIKÓ	5
„Akit meggyfakirálynak neveztek” – Könyvbemutató az esztergomi könyvtárban HÁMOSNÉ SZÓKE ANNA.....	5
Hogyan is szerettek ők? – FÁBIÁN ILDIKÓ.....	6
Baráti találkozó Jász Attila ismeretlenül is ismerős költővel – NÁSZ JÁNOS.....	7
Komáromi könyvmegálló – DUDÁS JUDIT	8
Sisa Mária barangolásai – NAGY EDIT	8
KSZR körkép	9
Keresd a király könyvét – Könyvtári foglalkozás Bakonysárkányon – SCHIFFER KATALIN	9
KSZR workshop szakmai nap – BALOGH ANETT	9
KITEKINTŐ	10
Dr. Heim Pálra emlékeztünk – MÁRKU MÓNICA	10
„Szabadság, szerelem...” Válogatott dokumentumok Petőfi Sándor életéből – DR. HORVÁTH GÉZA	10
GYEREKSAROK	12
Pályaorientáció – SULLER ILDIKÓ	12
Kis bolygóvadászok a gyermekkönyvtárban – GOLDSCHMIDT ÉVA	12
Mesesarokban, lankadatlan – SULLER ILDIKÓ.....	13
Helytörténet, honismeret	14
Ahol elkezdődött... – IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ.....	14
Sváb életutak a megyei könyvtárban – MÁRKU MÓNICA.....	14
EGYESÜLETI ÉLET	16
Szakmai kirándulás Bajnán – MACHER PÉTER	16
Könyvtári sajtófigyelés	17
2022. november.....	17

Vágtázó Világegyetem

NÁSZ JÁNOS

Dr. Grandpierre Attila fizikus, csillagász, egyetemi doktor, író, költő, zenész, énekes a Vágtázó Halottkének, a Vágtázó Csodaszarvas és a Vágtázó Életerő zenekarok frontemberével volt találkozó az öko-esték keretében november 15-én, központi könyvtárunkban. A rendezvényt megelőzően sokakkal beszélgettem arról, mit tudnak az előadóról, munkásságáról, életéről. Meg kell, hogy mondjam elég egysíkúak voltak azok a képek, információik, amiket hallhattam tőlük. Ezért is volt egy izgalmas várakozás a mostani rendezvényre, amelynek a címe (*A zene kozmikus varázserejétől az egészséges civilizációig*) is azt sejtette, hogy egész másról lesz szó, amit elvárásaink, ismereteink sejtettek eddig. Bár a bevezetés is felért egy hangulat-keltésnek a 2017-es A 38-as hajón elhangzott *Halló Minden-ség* című számmal, de azt követően négy dián keresztül Attila életsorsába kaptunk beavatást. Avagy hogyan történt megvilágosodása a saját beavatódása abba, hogy eljusson az élet értelmének megfejtéséhez, egy olyan kozmikus kép, rendszer kialakításához, amely ezek után vezérfonalként kíséri, segíti a további életét. Három úgynevezett kapunk keresztüli ráébredések során jutott el odáig, hogy a kozmosz/világegyetem és a zene egy közös ősforrásból származik. Már ötévesen kijelentette, hogy énekes lesz, hétévesen meg azt, hogy csillagász és tizenhét évesen már nem volt visszaút, amikor elkezdett zenélni. Mindezeket megfejlte Bauer Ervin könyve, annak esszenciája a Bauer-elv, miszerint az életet egy kozmikus erő, egy kozmikus akarat vezérli, amiért érdemes élni. Ahogy a fűszálak is, nagyon jól teszik, tudják a dolgukat, az embereknek is így kellene. Ez inspirálta *Az élet könyve* című kötetének megírására. A Bauer-elv annyit jelent, hogy minden élőlény, minden pillanatban minden életenergiát mozgósít a maga javára. Tehát az életenergiánkat az életünk javára kell fordítani, hogy minél teljesebb és hosszabb legyen, minél távolabb, magasabbra tartva a halál pontjától. Ha nem csinálunk semmit, akkor a szervezet elkezd lebontani magát, mert nem érzi szükségesnek magát.

Mintegy negyven éve egy saját látomása során a 27 emeletes *Életmindenségben* feltárolódott a létezésének minden lehetősége hogy megta-

pasztalja lényegét a végtelen értelemben. A fentiek összefonásából alakult az első zenekara a VHK, amely performansz jellegéből merítve, Bartók és az ősi eurázsiai majd a magyar népzene érdeklődéseikkel bővülve az úgynevezett *Élő Világegyetem zenéinek* öntudatlan teremtoi erőivel született alkotásokat eredményezte.

A zenében utaztatott szertartásaival, véleménye szerint ott van a kozmikus emlékezet, ami volt, ami van, és ami lehetséges. Ennek megértéséhez viszont a természet törvényeivel való összefüggések felismerése és a vele való összhang szükséges, amely elvezet egy egészséges társadalom, civilizáció létrejöttéhez. A természet amúgy is az egészségének megélésére törekszik, így minden kibillentését helyre kell, hogy állítsa. Mivel az egész világegyetem él, létező, olyan, mint egy kozmikus elme, benne vagyunk ebben a legfelsőbb lényben, a belső világában élve a gondolatai vagyunk. Tehát szükséges az, hogy létrejöjjön egy egészséges társadalom, mert az élő világegyetem meggyógyít, helyreállít mindent. Ezért is fontos az, hogy jótékony hatást gyakoroljunk a környezetünkre és magunkra, akár úgy is, hogy megdaloljuk, megzenésítjük az élő élet dicsőségét.

Mindezek után betekintést nyerhettünk Grandpierre Attila új könyvébe: *A Mindenség csodáinak könyvébe*, ahol a virágokon, mintáin vezet végig bennünk azon, hogy Minden úgy van jól, ahogy van.

Az előadáshoz kapcsolható tanulmány és versek az Új Forrás oldalán megtalálható:

<https://ujforras.hu/ketlepeses-ut-az-élet-vegso-ertelmehez-az-emberkozeli-vilagegyetemhez-grandpierre-attila-tanulmánya>

Új közösségek a JAMK-ban

Azt gondolom, mára már nem titok, hogy a megyei könyvtár közösségi térként kíván működni megnyitása óta. Eleinte még kellett a presszió, hogy egy-egy csapat otthonra találjon nálunk, de terjedt a jó hírünk, és egyre többen jelentkeznek be nálunk heti vagy havi rendszerességgel. Nem titkolt célunk a közösségek fogadásakor, hogy segítsünk legyőzni a küszöb félelmet.

De nézzük, hogy kik találtak nálunk otthonra eddig:

- Bárdos Lajos Vegyeskar
- Kék Kereszt Segítő Csoport
- Tájélot – biblioterápiás csoport
- Így tedd rá (népi Játék) csoport
- Lámpalázás gyermekszínijátzó csoport

- Társasklub
- Olvasólámpa
- Új Forrás
- Van valami Filmklub
- Makett Klub
- Silva Klub
- Babaolvasó klub
- Kamóka Klub
- Élni másként Klub
- Szülők iskolája Klub
- Netnagyi Klub
- Kamasz Klub

És az újak:

- Angol Klub
- Unmatched klub
- Önbizalom – Nevelde

Pár szabad helyünk és időpontunk még van ...

„Amikor az ember regényt ír minden lehetséges!”

NÁSZ JÁNOS

Akár mottója is lehet Schmöltz Margit könyvtárvezető-író november 10-én a tatabányai íróolvasó találkozásán elhangzott bevezető mondata. A háromkötetesre tervezett Anonymus regényciklusa igazából dupla kötetesre sikeredett a kiadó jóvoltából, ám mégis érdekes megközelítésekkel a történelmi korba ágyazott fikciói alapján került napvilágra. III. Béla magyar király korában játszódó történet vezérfonalát a női érzések, érzelmek, szempontok alapján a szakmai felkészültségével bravúrosan fonta össze. A történelem a cselekvényfolyamban talán egy olyan kapaszkodó, amihez információkat kellett keresni és művelődési, művészeti tudás, és a kutatással eltöltött sok óra is szükséges volt hozzá. *A sólyom szárnyat bont* és *A sólyom fellegének hőse*, azaz hősnője Perka a női testben és lélekbe transzformált Anonymus. Miért nem is lehetett nő, a régi korunkból vett, az iskolákban is tanított szereplő, aki tud írni, olvasni, kódexet értelmezni, másolni?. Márpedig a mai napig sincs bizonyíték arra, hogy férfi volt. A regényekhez kapcsolódó játék a *Sólymok labirintusa* is erre a történetre épül fel és hét kérdés várja az olvasót, hogy a régi korok labirintusából kiérve hozzátegye a maga olvasatából fakadó élményét. Mert az élmény és élményszerzés lett a fontos írói cél, az hogy magunknak is higgyük, gondoljuk a leír-

takat. Ahogy tartja a szerző: „Vigyáznia kell annak, aki egy író közelébe kerül, mert testet és karaktert rabolhat”, de a belső tulajdonságokat sokkal nehezebb felismerni és bele- és összerakni, ami itt és most elég szépen sikerült.

Mindenestre a szerző elindult azon az írói pályáján ahonnan már nincs visszaút, írni kell!. Schmöltz Margitnak eddig három kötete jelent meg a fentebb említett kettő mellett a *Kő kövön*, valamint előkészületben (karácsonyi meglepiként), a reneszánsz Esztergomban, Mátyás udvarában játszódó Botticelli megközelítés, a Vitéz János Studiolójában fennmaradt négy Erény ábrázolása, amiről tudósok, történészek évek óta beszélnek, vitatkoznak az eredeti szerzőségéről. Még egy ifjúsági regény is kiadásra vár a téli ünnepkörben, melynek fókuszában a természetvédelem áll.

Az írói annak idején, egy novellapályázaton mutatkozott be, (*Álljon meg egy novellára!*) és díjazott le. Azóta is visszhangzik benne egy tömör, de velős vélemény erről a munkájáról: „Margitka ez jó!”. Mi magunk is, olvasóinkkal együtt kíváncsian várjuk a további köteteket, mert Margitka a könyvtári találkozásunk is nagyon jó volt!

Ifjúsági írónak lenni nem könnyű

FÁBIÁN ILDIKÓ

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár 2022 júniusában indította útjára „Az írók köztünk élnek” programsorozatát, mellyel a tinikhez szeretnénk közelebb hozni az általuk is olvasott kortárs szerzőket. A harmadik író-olvasó találkozó vendége ezúttal Tavi Kata (Tóth Katalin) volt, akivel 2022. november 11-én találkozhattak az érdeklődők.

Beszélggettünk az íróvá válásról, a könyvkiadásról és a határidőkről, de legfőképpen arról,

hogyan ifjúsági szerzőnek lenni bizony manapság nem olyan egyszerű. Hiszen hogyan tudja beleélni magát egy felnőtt a tinédzserek lelki világába? Miként lát bele az idősebb generáció a fiatalok mindennapi problémáiba és ezeket hogyan képes „fogyasztható” formában a közönség elé tárni? A megoldás: nyitott szemmel kell járni és sokat kell kutatni. Kata maximalizmusába egyébként sem fér bele semmilyen hiba, minden apró mozzanatnak alaposan utánanéző, és ha kell, szakértőkkel konzultál, hogy az olvasók valós információkat kapjanak könyveiből. Na és persze sok-sok érzelmet, hiszen a nélkül egy mai „lányregény” nem létezhet (ahogy az elmúlt 100 évben sem).

És hogy mit hoz Kata számára a jövő? Nagy valószínűséggel némi pályamódosítást, mivel úgy érzi, hogy egyre kevésbé van mondanivalója a fiatalok számára. Írói karrierje kezdetén azért vállalta fel, hogy az ifjúságnak szóló regényeket alkosson, mert Magyarországon még hiányzott ez a műfaj. De szíve szerint most már inkább a felnőtt olvasóknak írna szerelmes krimiket vagy mélyebb kérdéseket, társadalmi problémákat boncolgató szépirodalmi műveket. De most még izgatottan várhatják tini olvasói „Nincs több titok” című új könyvét!

„Akit meggyfakirálynak neveztek” - Könyvbemutató az esztergomi könyvtárban

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Elmer István a Helischer József Városi Könyvtárban mutatta be 2022. november 14.-én „Akit meggyfakirálynak neveztek” című könyvét.

Fehér László tárogatóművész zenei köszöntője után Koditek Pál, az Esztergom Barátainak Egyesületének elnöke mondta el gondolatébresztő szavait.

A szerző, Elmer István az emlékezés fontosságára hívta fel a figyelmet. „Felelősséggel tartozunk a múlt iránt. Nem valamiféle illem, nosztalgia diktálja ezt, sokkal inkább az önmagunkért érzett felelősség. Az ember hajlamos horizontálisan tekinteni a világra, mintha csak az és annyi létezne, ami és ahogyan az adott pillanatban, élete szűk időmezgyéjén haladva megjelenik előtte. Egyes korok különösen hajlamosak a felejtésre, szinte félelemmel vagy érdektelenül tekintenek a múltra. Sokan megfélemedeznek azonban arról, hogy ezzel önmaguk azonosság-tudatán, életük biztonságán ejtenek sebet. De

hiszen tudjuk-e, hogy elődeink, őseink gondolatai, érzései, szokásai, egy-egy gesztusa hol bújjik meg életünkben, anélkül, hogy azonosítani tudnánk. Mégis ott hordozzuk őket magunkban.

Elszakíthatatlanok vagyunk eleinktől, ha a jelen idő bódulatában talán megfélemedezünk is erről. Kötelességünk azonban a nemzedéki szolidaritás gyakorlása: szolidárisnak lenni az egy-

mást követő generációknak abban az értelemben, hogy valamiképpen átadják önmagukat az utá-nuk következőknek. Emlékezni, megőrizni és átadni. Az emlékezés eszközével megőrizni a múlt tapasztalatait, azokat a mozaikokat, amelyek értéket képviselnek, s ebbe az értékhalma-zba beletartozik az előttünk járók mindenféle re-ménye, akarata, öröme, eredménye - és olykori kudarcai, veszteségélményei is. Mindaz, amit meg kell őrizni, mert tapasztalati értékkel bírnak. Ilyen értelemben vagyunk konzervatívok, meg-őrzők és tradicionalisták, átadók. Egy család, egy családi vállalkozás történetével ismerkedhet meg az olvasó az *Akit meggyfakirálynak nevezetek* című könyvben. Úgy, ahogyan a megmaradt nyomokból -ezek részben egykorú újságközlé-ssek, hivatalos iratok, kéziratos feljegyzések, a családi album vagy szóbeli közlések - kirajzoló-dik. A történet Oltósy Pál 48-as honvéd százados

Hogyan is szerettek őket?

FÁBIÁN ILDIKÓ

Nagy volt az érdeklődés Nyáry Krisztián új könyve iránt, hiszen lényegében a megyei könyvtárban mutatta be először 2022. november 24-én a néhány napja megjelent „Így szerettek őket” sorozat 3. kötetét. Ezúttal olyan igazán nagy nevek szerelmi élete is terítékre került a könyvben, mint József Attila, Dsida Jenő, Kaffka Margit vagy Galgóczi Erzsébet.

Az érdekes, néha kicsit bizarr, néha szívfacsá-roán szomorú, vagy akár mai szemmel furcsának ható történetek között válogatva betekintést kap-tunk híres íróink, közéleti személyiségeink min-dennapjaiba, és sokszor a hálósobájukba is. Megtudhattuk például, hogy Kisfaludy Károly keresztény létére szerelemre gyulladt egy zsidó lány iránt, de a kapcsolat mindkét részről heves ellenállásba ütközött, a szülők minden eszközzel tiltották egymástól a fiatalokat. Egyúttal hallhat-tunk Kosztolányi Dezső Édes Anna című regé-nyének ihletőjéről, aki valójában az író kisfiának dadája volt, bár kevésbé gyilkos hajlamokkal, mint a címszereplő. A fiatalok egymásba szeret-tek és ez az érzés egy életen át kitartott. Nagy valószínűséggel közös gyermekük is született, miközben mindketten házasságban éltek valaki mással.

Beszélgetőtársa, Szegő János kissé provokatív kérdésére válaszolva az író lerántotta a leplet az Illyés Gyula - Kozmutza Flóra - Szabó Lőrinc szerelmi háromszögről is, mely érdekes páru-zamot mutat a hölgy fiatalkorával, amikor még József Attila jegyeseként beleszeretett a későbbi

életével kezdődik, aki - Sopron megye szülőtte-ként, eredetileg Langecker néven - új iparágat teremtett meg Magyarországon, amelyet azután gyermekei, unokái vittek tovább a kezdetektől számított száz év múlva bekövetkezett államosí-tásig.”

Az Oltósy család három nemzedéke életén ke-resztül követhetjük nyomon a vállalkozás sike-rességét, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy csak a tisztesség, akarat, hosszú távú tervezés vezet eredményre. A rendkívül igényes, gazda-gon illusztrált könyvhöz a jelenlévők ingyen juthattak hozzá. A könyvbemutató dedikálással és jó hangulatú könyvtári beszélgetésekkel zá-rult. Az érdeklődők még hosszasan időztek a könyvtárban a család történetét felelevenítve, és az új kiadványokkal ismerkedve.

férjébe. Szó esett egy ugyancsak különös kap-csolatról is, mely Krúdy Gyulát fűzte egy Pilisy Róza nevű igen népszerű és művelt örömlány-hoz, de Krisztián elárulta a titkát, miért is nem nősült meg soha Kölcsey Ferenc.

A kötet, ahogy a korábbiak is, szigorúan csak színtiszta tényeken alapul, levelezések és korabe-li dokumentumok nyújtottak a szerzőnek segít-séget a szerelmi történetek utáni „nyomozásban”. És, hogy mennyire félrevezetőek lehetnek a köl-tők versei egy adott személy igazi valójához ké-pest? Milyen önéletrajzi elemeket, vallomásokat tartalmaz egy-egy novella vagy regény? Meg-tudhatja, aki elolvassa Nyáry Krisztián új köny-vét.

Baráti találkozó Jász Attila ismeretlenül is ismerős költővel

NÁSZ JÁNOS

Ha még valaki nem tudná Jász Attila költő, író, lapszerkesztő másik aspektusa, Csendes Toll egy baráti találkozójára invitálta az érdeklődőket a november 22-i Új Forrás est* ürügyén, amely valójában egy kettős könyvbemutatót is tartogatott magában. A szokásos havi, novemberi, de tévedésből 11. számnak aposztrofált lap bemutatóján szélesebben átszáguldottunk a tartalomjegyzék megismerésével ennek okán számos irodalmi csemege sorolódott fel: Pessoa haikujai, Sári László sorozata is folytatódott, de most kiemelten a 6. Dalai Lámáról. Öszentségéről elhangzott pikáns történetekből megtudhattuk, hogy azért ő is mennyire ízig-vérig ember. Több feljegyzés is van arról, hogy álrúhában kiszökött a Potalából és úgymond nem vetette meg a kissé bódító italok titkolt fo-

gyasztását, és ha lehetősége volt rá gazsulált a fehérepeknek. De hát lebukott, mert a hóban felfedezték a lábnyomát és ezután persze jött a buddhista erények egyik értéke a megbocsátás. Hogy élő is legyen a bevezetés a helyieket Kakuk Tamás képviselte a japánkertek világát idéző mívesen formázott versének elmondásával. Mindezek után, az ígért főmenüből következtek a Jász Attila versek számos megközelítéssel, először éppen a mestere, Dukay Barnabás zeneszerző, előadó, költő, interpretálásával. Miközben a sorok átáramlottak rajtunk:, *a Teremtő által berendezett világunkban Krisztus pihent a szívünkön, akkor is emlékezzünk, ha nem is látjuk, de amikor feleszmélünk, a reggelekben akkor eltűnik a szerelem és a háttal ülő angyal nem látszik, mégis megismerhetjük, hiszen bárki lehet az közülünk mégha menekültek is vagyunk ide-lent, de önmagunk elől nem menekülhetünk. Per-*

sze az előzőket több versből raktuk össze. Krulik Zoltán őstatabányai zenész, „helyi indián” a lírai betéteket megfejelve mintegy tíz éve beleszeretett egynéhány versbe és ezekből megzenésítve átvezetett bennünket a következő blokkba. Még munkacíme van a majdani Makámos feldolgozó-soknak esetleg az alkotások rövidege miatt olyan egybejátszások, amelyek *apró részletekkel küzdenek a naggyal*. Ezt követően Csendes Toll felkérte Attilát, pontosabban a benne élő gyermeket, az ennek a korosztálynak írt kötetéből szemlézni. Már annyian elmondták azt az irodalmi Pantheonból, hogy gyermekverseket írni a

legnehezebb költői mesterség a világon, hát még befogadni. Szó szót követve a baráti találkozóra meghívott zenekar következett a „használt dallamokkal”, elektromos

ütőkkel a dzsesszből a boogieba hajló betétzenével, merthogy nemcsak lelkünknek és füleinknek kedvére valók legyenek a meghangoztatott áthallások, hanem valamiféle rögtönzött szertartásféle összejövétel, amibe belecsöppentünk aztán ülve is maradtunk, néha a lábainkkal kísérvé a különböző ütemeket kiváltó strófákat, egészen a befejezésig.

Ahogy az ismeretlenül is ismerős költő egy erdélyies végszóként útjára bocsátotta köteteit, csak annyit mondott még: „Jól eljátszódtunk az este!”

* Új Forrás Nyitott Rezervátum estje, 2022. november 22. Tatabánya, József Attila Megyei és Városi Könyvtár.

Jász Attila: *Felhőfoslányok a hajnali fűben* és a *Hét-köznap királyságok* kötetének bemutatója. Közreműködtek: Dukay Barnabás, Csendes Toll, Krulik Zoltán és CantoDrum trió: Mády Kálmán, Brátán Vera, Banos Gerő

Komáromi könyvmegálló

DUDÁS JUDIT *igazgató*

A Jókai Mór Városi Könyvtár kívül-belül egy felújításon van túl. Modern a berendezésünk, fejlesztettük a szolgáltatásainkat, az épület kint-ről is szebb lett. Sok jó programot tervezünk látogatóink számára, visszajáró közösségeknek biztosítunk teret, helyet.

Tudjuk, a mai modern könyvtárak feladata, hogy kilépjen komfortzónájából és az adott hely lehetőségei szerint felhívja az emberek figyelmét az olvasásra, könyvekre, kellemes időtöltésre. Felmértük, körbejártuk városunkban, Komáromban, azokat a helyszíneket ahová tudnánk egy kis polcot, könyvmegállót kihelyezni. Nagy öröm számunkra, hogy a Volán Zrt. helyet biztosított nekünk az olvasás ilyen módon történő népszerűsítésére. 2022.november 16-án a buszállomás várótermében átadtuk a könyvtárunk dolgozói által kialakított olvasósarkot. Örültünk, hogy az eseményen részt vett Komárom polgármestere, Dr. Molnár Attila, alpolgármestere Turi Bálint, akik hangsúlyozták ennek a kezdeményezésnek a

jelentőségét és a határon túli együttműködést is. Szegedi Zsolt a Volánbusz forgalmi üzemvezetője elmondta, hogy nagyon örültek a könyvtár új projektjének és támogatásukról biztosítottak bennünket. A városban nincs hagyománya az ilyen jellegű szolgáltatásnak, próbaszerűen indítunk vele. Heti rendszerességgel szeretnénk a könyveket, folyóiratokat pótolni, a nem oda való olvasmányokat eltávolítani. A várakozó utasok a megtetszett olvasni valókat elvihetik, esetleg cserélhetik. Számunkra az is fontos volt, hogy az eseményen jelen voltak a helyi sajtó képviselői, tájékoztatták a könyveket, olvasást szerető közönséget az új lehetőségről.

A jövőben azt szeretnénk, hogy a város más forgalmas pontján is tudjunk újabb könyvmegállót létesíteni. Reméljük, most egy folyamatot indítunk, egy hagyományt vezetünk be és a komáromiak szívesen fognak megállni, válogatni, olvasgatni a könyvmegálló polcain kihelyezett olvasmányokból.

Sisa Mária barangolásai

NAGY EDIT

Barangolásaim címmel Sisa Mária amatőr fotós kiállítása nyílt 2022. November 7-én, 17 órakor a megyei könyvtár Népház úti Fiókkönyvtárban.

Az egykori pedagógus elárulta, hogy aktív korában is sokat fényképezett, de nyugdíjba vonulása óta szinte csak hobbijának él. Alkotásaival eleinte csak a facebook oldalain és blogjában (<https://kincsesbarangolasaim.blogspot.com/>) találkozhattunk, majd felkérésünkre lehetővé tette, hogy „élőben” is élvezhessük látványos természetfotóit. A 32 képet bemutató kiállítás

megnyitóján szép számban jelentek meg rokonok, barátok, egykori pályatársak. A félszáznál is több látogatónak komplett kulturális programban volt része: trombitán Bohács Gábor, gitáron Poroszlay-Daróczi Mária közreműködött, Poroszlay Sándor, az Orfeusz Társulat tagja pedig szavallatával színesítette a megnyitót.

A tatabányai kiállító maga vezette be a közönséget a képei által teremtett világ rejtelseibe.

Aki a megnyitón nem tudott részt venni, az december 2-ig tekinthette meg a könyvtárban Sisa Mária fotóit.

Keresd a király könyvét – Könyvtári foglalkozás Bakonysárákányon

SCHIFFER KATALIN

Mi történne, ha visszacsöppennék a mesék világába?

„Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon túl volt egyszer egy király. Ez a király nagyon szeretett olvasni. Egy szép napon a király elvégezvén királyi teendőit, megpihenni vágyott szeretett könyvtárában, de ahogy kényelembe helyezte magát, nem találta a könyvét. Égtelen haragra gerjedt, rögtön hívatta szolgálit, hogy kerítsék elő, aki megtalálja, annak megkíméli életét.”

KSZR workshop szakmai nap

BALOGH ANETT

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár Megyei Ellátási és Módszertani Osztálya 2022. december 1-én szakmai napot tartott a főként kistérségi településeknek.

A rendezvényt megnyitotta Fábián Ildikó, a KSZR osztály vezetője, majd Sutáné Csulik Andrea olvasószolgálati könyvtáros tartott előadást a *Textlib integrált könyvtári rendszerünkben* történő beiratkozásról. Ezt követően Pap Zsuzsanna tájékoztató könyvtáros a könyvtárközi kérések feldolgozását mutatta be *MOKKA-ODR katalóguson* keresztül, amit országosan használnak az intézmények.

Egy kis ebédszünet után Hatvani István tájékoztató könyvtáros, DJP mentor előadásában megtudhatták az érdeklődők, hogy a József Attila Megyei és Városi könyvtár honlapján hányféle adatbázisban is lehet keresgélni (<http://www.jamvk.hu/elofizetett-adatbazisaink/>),

A mai napon (2022. november 21-én) a 3. osztályosok keresték a király könyvét. Csoportokra bontva, nagyon ügyesen meg is találták a király Arany könyvét/könyveit.

Hogy mi lett a mese vége? A csoportok kedvük szerint alakíthatták.

Egyik csoport szerint:

„A nép megtalálta az Arany Könyvet. Vitték a királynak a könyvet. A király megörült és olvasta tovább a könyvet. Elolvasta a könyvet és boldogan éltek, míg meg nem haltak. Így volt, vége volt, igaz volt.”

Voltak, akik izgalmasabbá tették a mese végét: „Elmentünk egy könyvtárba, ott találtunk egy kulcsot. Megpróbáltuk megfejteni, mire való a kulcs. Találtunk egy titkos ajtót és kinyitottuk a kulccsal. Amikor bementünk ott volt egy láda, benne volt az Arany könyv. Visszavittük a királynak.”

melyek közül a legtöbbször ingyenes a hozzáférés.

Az utolsó előadást Zantleitner Laura tájékoztató könyvtáros tartotta, aki azt mutatta be, hogyan lehet a *Canva* szerkesztőben összerakni egy jó plakátot vagy akár képeslapot.

Dr. Heim Pálra emlékeztünk

MÁRKU MÓNIKA

2022. november 30-án a KPVDSZ Művelődési Ház szervezésében DR. Heim Pál gyermekgyógyászra és munkásságára emlékeztünk

a József Attila Megyei és Városi Könyvtár rendezvénytermében A programnak a gyógyító születésének 147. évfordulója volt az apropója. Az eseményen megjelentek leszármazottai: unokája, dédunokája és ükunokái. A megemlékezést Szücsné Posztovics Ilona, Tatabánya polgármestere nyitotta meg, aki köszöntőjében méltatta az egykori gyermekorvos munkásságát, a mai orvostudomány számára is fontos kutatásait, felfedezéseit és üdvözölte a megjelent családtagokat. Somogyi Nóra, a szervező KPVDSZ Művelődési Ház igazgatója rövid életrajzi bemutatás után a jelen lévő leszármazottakat kérte meg, hogy meséljenek híres ősükről. Bár egyikük sem találkozhatott korán elvesztett felmenőjükkel, a családi szájhagyományok és munkássága révén mindegyikőjük tudott róla mesélni egy-egy kedves történetet. Emlékének ápolását és tevékenységének folytatását jelenti többek között az is, hogy a férfi leszármazottak az ő nevét (Heim Pál) viselik és gondozzák a róla elnevezett alapítványt.

„Szabadság, szerelem...”

Válogatott dokumentumok a forradalmárköltő, Petőfi Sándor életéből

DR. HORVÁTH GÉZA

Sokat gondolkodtam, hogy milyen előadást is tartsak az emlékében, tisztelegve a költő óriás és forradalmár emléke előtt, születésének 200. évfordulója alkalmából. Személye, művei, élete nagyon erősen benne van a magyar néphagyományban, történeti emlékezetben. Nemcsak irodalmárok, történészek, de művészettörténészek múzeum pedagógusok, régészek, és ki tudja hány szakma képviselői fogalmaztak meg már tudományos gondolatokat Petőfi életével, munkásságával kapcsolatban. Ennek összefoglalása meghaladja az ismeretterjesztő előadás keretét és lehetőségeit. Ugyanakkor nem szerettem volna a már ismert sztereotípiákat ismételtetni. Az előadás címében szereplő két szó is tőle való. Jellemző lehet az is, hogy ezt választotta címéül a 20. század forradalmáról szóló-, annak 50. évfordulójára készült filmalkotás is. (2006)

Mit lehet mondani egy olyan emberről, akinek nem ismerjük sem a születésének-, sem halálának pontos helyét, aki a közte eltelt közel 27 évben világirodalmi jelentőségű költői életművet

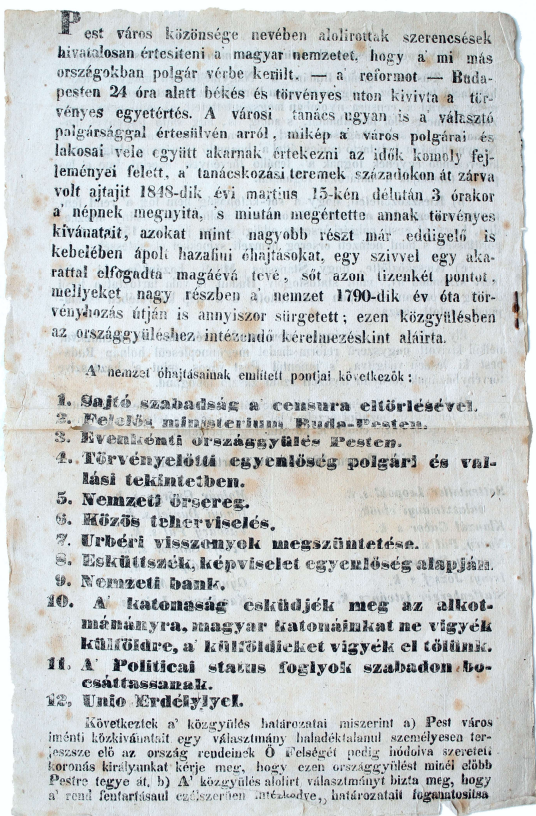
teremtett, a korban gyökerező, irodalmi népieséget képviselő költeményeivel.

Akkoriban radikálisnak számító-, plebejus politikai nézeteit kortársai és az általa képviselt nép sem mindenben értette meg Ezzel megelőzte korát, forradalmár mivolta örökre bekerült a nemzeti emlékezetbe. Történelem szakos tanárként azt a lehetőséget és utat választottam, hogy hiteles, eredeti dokumentumok, digitalizált muzeális anyag alapján idézem fel Petőfi életútját, munkásságának egy-egy jellemző részletét. A történeti tényekre és hitelességre alapozva közérthetően szóljak reformkori és forradalom alatti emberi-és költői útkereséséről, nézeteiről. Közéleti és magánéleti vonatkozásokkal egyaránt, inkább csak utalva jelentősebb költői munkáira is.

Petőfi gyermekkori- és ifjúkori képi ábrázolásai iskoláskori, hitelesnek elfogadott róla készült festmény (1834), és a csak valószínűsített, ám hitelesnek el nem fogadott színészi pályája során készült festmény (1844) után színészi éveiből az

1842. évi Egressy Gábor jutalomjátékának fennmaradt színi előadás plakátját mutattam be.

Irodalmi műveiből Lotz Károlynak a János vitézhez készült illusztrációt (1863-64), a Helység kalapácsa című komikus hőskölteményének 1. kiadását (1844), összes költeményei 1847. március 15.-én (!) megjelent első kiadásáról fennmaradt eredeti művek fotóit mutattam be. Ismertetem dr Kovács Pállal és Emich Gusztávval kötött, műveire szóló szerződéseit. Magánéleti tényeit Barabás Miklósnak a költőről és Szendrey Júliáról egy időben -, 1848-ban készült hiteles festményeivel, és a Szeptember végén című vers kéziratának másolatával illusztráltam.

1848 március 15.-e Petőfi napja volt. A nap vézeregyéniségének akkori dokumentumai között természetesen bemutatásra kerültek a Nemzeti Dal kéziratának és nyomtatott dokumentumának Petőfi által aláírt példányának-, közte a német nyelvű(!) National Lied rendkívül ritka nyomtatványának másolata is. Az, hogy ezt a költeményt Petőfi elszavalta volna a Nemzeti Múzeum előtt, a történészek a legenda körébe utalják. Könyvtárunk muzeális gyűjteményében fennmaradt a 12 pontnak eredeti változata. Ebben az aláírók röviden ismertetik azokat a lépéseket, melynek során békés úton elfogadtatták azokat a korabeli vezetőkkel. Mint Petőfítől tudjuk, ennek során a Helytartótanács „sápadt vala és reszketni méltóztatott.” A döntően a Petőfi Irodalmi Múzeum anyagaira épülő előadásban üdítő kivételként, büszkén tartam a hallgatóság elé saját eredeti dokumentumunk, most éppen restauráláson lévő darabját.

Petőfi forradalmi költészetéből radikalizálódó nézeteit tükröző két versének kéziratát és hátterét mutattam be. A királyokhoz (1848.március), és a még radikálisabb. Akasszátok föl a királyokat! című költemény írójuk republikánus nézeteit jellemzik. A magánéleti vonal lezárásaként röviden szoltam felesége és helyét nem talált tragikus sorsú fia életéről.

A forradalom után a szabadságharcban való részvételét őrnagyi kinevezésének (1849. máj.3.) fennmaradt dokumentuma alapján foglaltam össze Bimmel való elvi barátsága, egymás kölcsönös nagybecsülése élete utolsó hónapjainak „ajándéka” volt.

Sokáig, napjainkig élt és, mint az előadás végén kiderült, a mai napig él az vélekedés, a kollektív nemzeti emlékezetben, hogy a költő nem halt meg Segesvár alatt, mivel a test nem került elő, azóta sem. Petőfi pontos sírhelye ma nem ismert, a kutatás a sírt a Fehéregyházától keletre lévő Ispánkút közelében sejtí, mivel itt látták utoljára a vesztes csata végóráiban. Ezzel kapcsolatban történeti tény, hogy nincs hitelt érdemlő bizonyíték arra, hogy a költő túlélte volna a szabadságharc egyik legvéresebb erdélyi összecsapását, a segesvári ütközetet. Halálát ugyanakkor, többek között Madarász Viktor művészi intuíciói alapján ábrázolta.

Kovács László régész Petőfi lehetséges temetési helyének vizsgálatáról szóló publikációiban tizenkét-, az 1849. évi ütközethez köthető honvédtemetkezési helyet azonosított. Hogy fellelhető lesz-e Petőfi sírja? Erre a kérdésre most nem tudjuk megadni a választ. A régészek remélik, hogy a 2019-es kutatást -, és a pandémiát követően ismét visszatérhetnek kutatni Segesvár és Fehéregyháza térségébe. Addig a legenda, bár egyre kisebb körben, de tovább él, hogy az oroszok elhurcolták és Szibériában halt meg. Azért legenda, mert nagyon kicsi a valószínűsége és történeti tények nem támasztják.

Most, teljes bizonyossággal csak azt állíthatjuk, hogy Petőfi életének tényei, munkái és a körülötte lévő legendák egy kivételes történelmi és irodalmi személyiséget, kivételes életművet és tragikumával együtt is felemelő sorsot nek meg velünk. Ezért is gyökerezik olyan lyen a nemzeti tudatunkban, amit az ilyen évfordulók méltán tartanak ébren . A következő kerek évfordulókra szaporodik e a tények száma, kevesebb lesz e a legenda? Nem tudhatjuk. De emlékezni közös felelősségünk. Mert a múlt, az az örökség, amit nem lehet visszautasítani.

A 2022. szept. 20.-án és nov. 10.-én a JAMK-ban a KPVDSZ és az Agora Nyugdíjas Klub számára tartott előadás rövid összefoglalója.

Pályaorientáció

SULLER ILDIKÓ

Időről-időre megkeresnek minket, az általános iskolák pedagógusai, jöhetnek-e hozzánk, tölthetnek-e nálunk egy kis időt a pályaorientációs nap alkalmából. 2022. november 18-án a vértesszőlősi általános iskola másodikosai érkeztek Iványi Beáta vezetésével. A mintegy harminc főnyi csoportot, kétfelé osztottuk, majd párhuzamosan vezettük őket a könyvtárszakma rejtelmeibe. A kolléganő mindenekelőtt arról beszélt az apróknak, milyen fontos megtalálni azt, hogy mit is szeretünk csinálni. Ha abban a szerencsében van részünk, hogy az a munkánk, amit szeretünk, akkor tulajdonképpen a munka nem „munka”, hanem egy kedvelt tevékenység, amit minden nap örömmel végzünk, általa kiteljesedhetünk. Beszélt arról, hogy ennek megtalálásához mennyire fontos szerepe van a könyvtárnak, hiszen a rengeteg könyv segít megtalálni mindenkinek a saját érdeklődési körét. Ennek érzékeltesére rengeteg érdekes könyvet mutatott a gyerekeknek, majd képek segítségével terelte őket a

könyvtárosság feladatköréhez, bebizonyítva azt, mennyire színes munkát végzünk. Ez alatt a csoport másik felével sorra vettük a könyv útját, a könyvtárba érkezéstől, egészen a polcra kerülésig. Ők a könyveket „alakították” ebben a vándorlós játékban, minek kapcsán, az ő nyelvükön természetesen, szóba került a szerzeményezés, formai, tartalmi feltárás, állományba vétel stb. A két csoport aztán kicserélődött a kezünk alatt, hogy mindenki komplex képet kapjon a könyvtárosok munkájáról. Úgy tűnt, sikerült az általunk lelkesen képviselt szakmát érzékletesen bemutatni, mert többen jelezték, hogy ők bizony könyvtárosok szeretnének lenni, amikor felnőnek. Reméljük a kezdeti lelkesedésük megmarad, és személyükben utánpótlásra talál könyvtárunk. Ha mást nem, egy rácsodálkozást mindenképpen megért az erőfeszítésünk. Az osztály legőszintébb csemetéjétől akkora bókot kaptunk, hogy egy időre melengetni fogja a lelkünket: - ez nem is olyan unalmas, mint gondoltam!

Kis bolygóvadászok a gyermekkönyvtárban

GOLDSCHMIDT ÉVA

Majoros Nóra gyermekkönyv-szerzőt látta vendégül a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára 2022. november 14-én. Az író két interaktív foglalkozást tartott, amelyen a korosztályoknak megfelelően megismertette a gyermekekkel könyveit.

Előbb a Talentum Általános Iskola elsősei majd a második osztályosok lettek úrutazók. Nóra egyik legnépszerűbb műve a Bolygóvadászok című könyve, amely sok gyermeknek megmozgatta a fantáziáját. A beszélgetés kiindu-

lópontja a mű első fejezete volt, amelyet vendégünk tolmácsolásában hallgathattak meg a kicsik, azután elmondták véleményüket. Képzeltben egy felvételi feladatot oldottak meg. Elméletben négyfős csapatot állítottak össze, akik majd részt vesznek az űrhajós expedíción a sikeres küldetés céljából. A gyermekek ügyesen öszszeválogatták a csapatot, volt közöttük tudós, műszaki szakember, orvos és kapitány. A másodikosok egy kisbaba potyautast is megszavaztak ötödik tagnak. A kicsik eldöntötték, hogy a beválogatott emberek közül ki legyen férfi és ki nő, fiatalok legyenek-e vagy idősebbek. A célállomásról is határoztak, azon a bolygón, ahová az űrhajó tart legyen gázóceán és kontinensek, valamint állatok alkossák az élővilágát. A folytatásban megvitatták, a bolygón kialakult izgalmas kalandok sorát, hiszen ahogy Nóra elmondta, a könyv akkor érdekes, ha drámai fejlemény történik, valamilyen kalandba keverednek a szereplők.

Az elsősök miközben a történet cselekményét szóban szövegették, szorgos kezeccskéik ceruzá-

ról ceruzára jártak, amikor rajzban megörökítették ezt a bizonyos bolygót és a rajta lakó lényeket. Fantáziájuk szárnyalt, nem csoda, hogy kedvet kaptak az űrrel kapcsolatos könyvek köl-

Mesesarokban, lankadatlan

SULLER ILDIKÓ

Mára már nem szokatlan jelenség könyvtárunk programjainak körében, hogy egy-egy nagyobb népszerűségnek örvendő „civil” embertársunk mesét olvas a gyerekeknek könyvtárunk falai között. A „Mesesarok”-kal az őszi-téli hónapok hosszú, sötét estéire kínálunk tartalmas programot a családok számára.

csönzéséhez. Az író pedig kedves sorokkal és aláírásával gazdagította a gyermekkönyvtárban megtalálható könyveit.

Nincs ez másképp ezúttal sem. 2022. októberében Kovács Éva, a majki Kamalduli Remetesség múzeumpedagógusa volt a vendégünk, novemberben pedig Kántor Pétert, az Árpád Gimnázium igazgatóhelyettesét vártuk szeretettel kislánya s felesége társaságában. (A szereplőválasztást idén a pedagógusokkal való szolidaritás indokolja. Ezért az alcím: Pedagógus a mesesarokban).

Miért színes a tengelice? Kovács Évi meséjében a madarak játszották a főszerepet, Kántor Péter Julcsival, a lányával közös meséjében Lenke, a magyar vizsla – a tanár úr kutyusa. Hogy miért lett ilyen színes a tengelice, és hazatalált-e Lenke, arra megnyugtató választ kaptak apró kézműveseink, akik aztán leültek az asztalokhoz, ahol egyre másra születtek a sünik/madarak/kutyusok/szarvasok és társaik vasalható gyöngy, fonal, só-liszt gyurma és mintás papírok felhasználásával.

Ahol elkezdődött...

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ

Ezzel a címmel indított helytörténeti sorozatot a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Tatabánya 75 éves születésnapja alkalmából, melyt sorozatot Nagyné Sári Aliz szervezte.

Az előadássorozat fő előadója és a séták kalauza pedig dr. Simonik Péter, a győri Széchenyi István Egyetem docense, tatabányai helytörténész volt.

Mint a cím is utal rá, Tatabánya történetének olyan ikonikus helyeire kalauzolta a nagy számú érdeklődőket Simonik Péter, ahol maga a szénbányászat elkezdődött, majd pedig az irodák, a mentőállomás, a Tiszti kaszinó, a kórház, a gyógyszertár, a Népház és a többi „intézmény” végül is kiépült.

2022. november 3-án egy olyan „ücsörgős sétára” került sor, ami egy korábbi, 2022. szeptember 15-én meghirdetett, és valóban egy séta keretében megvalósulni tervezett program lett volna. Akkor a Vértanúk terétől kiindulva egy nagyobb séta keretében lehetett volna a helyszínen meg-

nézni azt, ami még megmaradt a régi időkből, de az időjárás sajnos közbeszólt, azaz igencsak záporos délután lett aznap.

De november 3-án, 16.30-ra a könyvtár előadótermében összegyűlt mintegy 45-50 fő Simonik Péter vetített képes előadásán ezt a „sétát” megtehetjük. Az előadó szokásához híven nem csak az épületekről beszélt, hanem a MÁK Rt-ről, egyéb tevékenységéről, a „városba” betelepülő munkásokról, összetételéről is beszélt. Ebben a vonatkozásban elsősorban Alsó- és Felsőgalla került leginkább szóba, illetve az 1902-től létrejött önálló Tatabánya-Óváros, de kitekintést kaphattunk Bánhida „szerepéről” is.

Kedves gesztus volt az előadó részéről, hogy a séta idővonalát megfordítva a 75 éves város legújabb intézményeit, épületeit mutatta be. Így a könyvtár új épületét, az Árpád Gimnázium felújított, kibővített épületét stb. Majd a város más területeire evezve szólt a MÁK Rt. által létrehozott történelmi, gazdasági, kulturális értékekről.

Simonik Pétertől megszokott magas színvonalú, sok-sok érdekességet is tartalmazó előadása, az ugyancsak megszokott mintegy másfél órás keretben cseppet sem volt unalmas. Mondhatni feszült figyelem kísérte, és az előadást követően is több kérdés, hozzászólás hangzott el, majd egyenként is oda mentek az előadóhoz további kérdéseket feltenni. Hosszas „séta” volt, de megérte a fáradságot.

Mi igyekszünk további sétákat szervezni a városban. Kísérjék figyelemmel híradásainkat.

Sváb életutak a megyei könyvtárban

MÁRKU MÓNKA

2022. november 8-án nagy érdeklődés övezte Hartmann Miklós A széna illata és az Örömóda című könyveinek könyvtári bemutatóját. A helyi kötődésű közgazdász-szerző a Helyi érték című sorozatunk vendége volt, akivel Macher Péter történész-levéltáros beszélgetett. A Zalaegersze- gen élő szerző az egykori Szenden (ma Szákszend) született apai ágon sváb gyökerű családból. Mindkét könyvében Tatabánya mellett a környező települések (Tata, Környe, Kisbér,

Kecskéd, Szákszend) sváb lakóinak életével, mindennapjaival ismerkedhetünk meg. 2017-ben megjelent első könyve, A széna illata lánya inspirálására készült, s eredetileg csak egy születésnapi ajándéknak szánódott a szerző bátyja 70. születésnapja alkalmából. Magánkiadásban jelent meg, majd a sikeres sajtónyilvánosságot követően végül több ezer példányban kelt el, négy utánnomással. A kiadvány elkészültét három év

kutatómunka előzte meg. Eredményeként a családtörténetből kor- és korszaktörténet lett.

A széna illatában a svábok 18. századi betelepülésének történetét követhetjük nyomon egy család 6 generációjának küzdelmein keresztül egészen a 20. század közepéig. A történet cselekménye egy veszélyes dunai hajóúttal kezdődik, melynek során 13 család - köztük a szerző leszármazottai - érkezik meg Magyarországra, s telepedik le a Tatai medencében. A cselekmény szereplői valós emberek, akik valós helyszíneken, valós eseményeket élnek meg. A regény romantikus elemekkel átszőtt, de mindvégig fordulatokban, meglepetésekben, traumákban gazdag élményt nyújt olvasóinak. A regény arra keresi a választ, hogy a meghonosodott család miként képes alkalmazkodni, túlélni, s hogyan hat rájuk a többségi kultúra, az asszimiláció.

Az első regény népszerűségén és társadalmi „nyomásra” született meg 2019-ben az Örömóda, mely A széna illatától eltérően már nem valós szereplőket mutat be, bár története valós eseményeken alapszik. A szerző regényének megírása előtt szintén kutatómunkát végzett, számos kitelepítésben érintett személyt interjúztatott meg közvetlenül, vagy a családtagok által közvetve. Itt már azonban szabadabban szárnyalhatott a fantáziája az események megírásakor. Ez a regény a svábok elűzetésének története szerelmi szállal átszőve. A regény főhőse egy tanult, művelt sváb fiatalember, aki miután túlélte a háborút, elvágynak Budapestről Környén

elő nagyszüleikhez. Itt kezdi aztán kiépíteni egzisztenciáját, s rátalál a szerelem is. Ezt az „idillt” szakítja félbe egy 1947-es nyári hajnalon családjának kitelepítése a lerombolt Németország szovjet zónájába. Innen sikerül aztán át-
szöknie az amerikai zónába, de honvágya és szerelme visszahúzza Magyarországra. A regény legfőbb mondanivalója, hogy miként élhet valaki illegálisan saját hazájában, ami közben teljesen megváltozott. A történet betekintést enged olvasójának a kor reptereinek és bányáinak veszélyes és titokzatos világába, s elvezet az 1950-es tatabányai bányaszerencsétlenség közelébe is. Visszatérő kérdése pedig, hogy a főhős visszatál-e végül régi életéhez, szerelméhez.

A könyv mai napig fennálló népszerűségét mutatja, hogy a bemutatóra több érdeklődő is érkezett a környező sváb településekről, pl. Baj, Héreg, Környe. Sőt, 2023 tavaszán kerülnek bemutatásra a németországi Ulmban a kötetek azóta elkészült német nyelvű fordításai.

Szakmai kirándulás Bajnán

MACHER PÉTER

November 11-én szakmai kiránduláson vettünk részt Bajnán, ahol a Sándor-Metternich kastélyt tekintettük meg. Az egykori főúri lak a falu határában található, hangulatos vidéki környezetben. A napfényes őszi idő pedig még kellemesebbé tette számunkra a kirándulást.

Bajnát a későközépkorban a Both család birtokolta, a mai kastély helyén pedig egy köznemesi udvarház állott az 1500-as évek elején. Ennek tényét levéltári források és régészeti leletek egyaránt tanúsítják. A település a török korban elnéptelenedett, majd az 1700-as évek elején a Trencsén vármegyei Sándor család tulajdonába került. A mai kastély elődjét 1734 körül építették, barokk stílusban. Ezzel párhuzamosan a Sándor család csillaga is egyre jobban ívelt felfelé: az eredetileg szintén köznemesi família feje a 18. század végére már grófi címet nyert.

A kastély 1823-ban a család legjelentősebb tagjára, Sándor Mórira szállt, aki a reformkor leghíresebb építészét, Hild Józsefet bízta meg annak átépítésével. Ennek megfelelően egy klasszicista épületegyüttes született és a belső díszítés is megújult. Utóbbi feladatot Alessandro Sanquirico, a milánói Scala díszlettervezője kapta, akit egy itáliai útján ismerte meg Móric gróf. A Bajnára hívott olasz mester munkáját dicséri a két emeleti nagyterem díszítése: a Raffaello-terem mennyezetéhez a névadó reneszánsz kori alkotó vatikáni loggiáját, az etruszk terem deko-

rációjához pedig etruszk vázák mintáit használta fel.

A II. világháború végén a kastély kifosztva, üresen állt; majd 1945 áprilisától a helyi földigénylő bizottság működött az épületben azzal a céllal, hogy az uradalmat felosszák. Az '50-es években mezőgazdasági gépállomást hoztak létre az egykori uradalom területén. Ettől kezdve a kastély állapota folyamatosan romlott, majd életveszélyessé vált és teljesen ki kellett üríteni. 2018-2021-ben került sor a kastély komplex felújítására és turisztikai látványossággá tételére a Nemzeti Kastélyprogram keretében. Az eredeti berendezésből csak kevés maradt épségben, illetve került vissza a kastélyba. A berendezés nagy része korhű másolat, melyet visszaemlékezések és archív fényképek segítségével állítottak össze.

Sándor Móric Európa szerte híres volt lovas bravúrjairól, amit egy ugratást szimuláló interaktív eszközzel teszi átélhetővé a kiállítás: az ugratást felvették és VR szemüveg segítségével kipróbálhatóvá tették a közönség számára. Kollégánónk élt is a lehetőséggel. A gróf jó barátságban volt gróf Széchenyi Istvánnal is, aki egy alkalommal maga is ellátogatott a kastélyba és pozitívan nyilatkozott az épületről.

Móric gróf felesége Metternich Leontine lett, akinek apja Klemens von Metternich, a hírhedt osztrák kancellár volt. A házaspár lánya, Paulina von Metternich-Sándor a dualizmus időszakának meghatározó divatikonja volt. 1882-ben egy divatklubot is létre hozott, amibe az Osztrák-Magyar Monarchia elismert divatszabói és társasági hölgyei léptek be. Bécsben ma is utca viseli nevét, a Paulinengasse. Személyéhez kapcsolódóan a kiállításon látható, korhű anyagokból elkészített Worth-ruha rekonstrukciók.

A kastély megtekintését követően rövid sétát tettünk a parkban, az azt követő ebéd alatt pedig megbeszéltük a délelőtti látottakat, majd hazaindultunk.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2022. november

1. A magyarországi németek múltjáról / Sugár. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 262. sz. (2022. november 10.), p. 12. - ill.
-Hartmann Miklós: A széna illata és az Örömóda című könyvének bemutatója a JAMVK-ban, nov. 8.-án.
2. A muzeális gyűjtemény gyarapodása a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban / Gyüszti László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 27-28. - ill.
-A JAMVK muzeális állományának legutóbbi beszerzéséről, gyarapításának forrásairól.
3. A Népmese Hete a JAMK-ban / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 23-24. - ill.
-Beszámoló a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Népmese Heti programjairól.
4. "A Természet maga a csoda!" / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 20. - ill.
-2022. szeptember 22-én a battonyai HerbaPharm Euriope Kft. tartott termékbemutatóval egybekötött előadást a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
5. Díjazták megyénk sokszoros véradóit : Tatabánya, Komárom és Súr is példát mutatott / Wágner Zsanett. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 278. sz. (2022. november 29.), p. 1., 3. - ill.
Tartalom: Szívből köszönték a segítségnyújtást : díjat kapott sokszoros véradó, szervező, munkahely
-Nov. 28., Tatabánya: megyénk sokszoros véradóit köszöntötték a JAMVK-ban.
6. Extrém sportoló a baráti találkozón / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 25. - ill.
-A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár gyermekkönyvtára közönségtalálkozót szervezett általános iskolás gyermekeknek Rakonczay Gábor extrém sportolóval.
7. Felpezsdült a települési élet / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 260. sz. (2022. november 8.), p. 1., 4. - ill.
-Az annavölgyi könyvtár 2022. évi rendezvényeiről Hidasiné Nánási Nikolett. (Nem interjú.) Országos Könyvtári Napok helyi rendezvényei.
8. Fenntartható Földfogyatkozás / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 16-17. - ill.
-A környezettudatos és egészséges építészet volt a témája a JAMVK szeptember 13-iki öko-esték rendezvénysorozatának.
9. Fontos az emlékezés : könyvet mutattak be a Helischerkönyvtárban / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 273. sz. (2022. november 23.), p. 5. - ill.
-Esztergom, Helischer József Városi könyvtár: Elmer István: Akit meggyfakirálynak neveztek című, Oltósy Pálról írott könyvének bemutatójáról.
10. Fotópályázatot rendeznek : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 266. sz. (2022. november 15.), p.4.
-Szép mint a fény és oly szép, mint az árnyék címmel 6. fotópályázatát rendezte meg a bajnai könyvtár.
11. Incze Zsuzsa volt a vendég / Goletz-Deák Viktória. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 263. sz. (2022. november 11.), p. 1., 5. - ill.
-Tatán a Móricz Zs. Városi Könyvtár író-olvasó találkozót rendezett Incze Zsuzsa Tv-s műsorvezetővel.
12. Isten flash van / Dományi Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 18. - ill.
-Kubiszyn Viktor író volt a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár vendége.
13. Jótékony könyvvásár / Sz. D. K. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 259. sz. (2022. november 7.), p. 1-2. - ill.
Tartalom: Ezúttal sem marad el a hagyományos vásár : hatalmas könyvadománnyal támogatták a tatabányai terepjárósok jótékonyági akcióját
-Előzetes a Tatabányai 4x4 terepjárós, polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület 4. jótékonyági könyvárveréséről.
14. Kaposvölgyi Attila A csend című kiállítás megnyitója / Tari-Székely Karola. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 18. - ill.
-2022.09.08-án nyílt meg Kaposvölgyi Attila A csend című kiállítása a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.

15.
Kézműves foglalkozás a környezetvédelem nevében / Kinstädtnér Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 21. - ill.
–A bajóti községi könyvtárban augusztus-szeptember hónapban is megrendezésre került a méhviasz csomagoló-kendő készítő workshop.
16.
Kirándultunk a Komárom-Esztergom megyei pálos kolostorromokhoz / [Nagyné Sári Aliz Imola]. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 29. - ill.
–A JAMVK kollektívája két napos kiránduláson vett részt a megyei értéket képviselő pálos kolostorromoknál, Dobogókőn és Esztergomban.
17.
Kölcsönzés. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 273. sz. (2022. november 23.), p. 5.
–A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár a korábbi rendelőintézet aulájába költözött, a kért könyvek ott vehetők át meghatározott időpontokban.
18.
Könyvek olvasótól olvasóig. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 268. sz. (2022. november 17.), p. 5. - ill.
–A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár legújabb szolgáltatása az olvasók egymásnak való könyvajánlása.
19.
Könyvmegálló. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 270. sz. (2022. november 19.), p. 5.
–A tatai városi könyvtár gyermekkönyv adományokat vár a gyermekkönyvmegálló feltöltéséhez.
20.
Könyvmegálló. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 275. sz. (2022. november 25.), p. 5.
–Gyermekkönyv-adományokat vár a tatai városi könyvtár a gyermekkönyvmegálló feltöltéséhez.
21.
Könyvmegálló a "buszvégen" : a polcon kötetek és folyóiratok várják az utasokat, kellemesebbé téve a várakozást / K. D. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. 33. évf. 268. sz. (2022. november 17.), p. 1., 3. - ill.
–A komáromi buszpályaudvaron könyves polcokat, ú.n. könyvmegállót helyeztek ki, a Jókai Mór Városi Könyvtár új szolgáltatásaként.
22.
Könyvtárhasználati szokások változásai a koronavírus járvány után – egy felmérés eredményei / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 3-15. - ill.
–Beszámoló a Könyvtárhasználati szokások változása a koronavírus járvány után című országos felmérés eredményeiről.
23.
Közös úton együtt könnyebb / Reczai Lilla. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 22. - ill.
–Beszámoló a Szinnyei József Könyvtár és a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete szervezésében megvalósult Közös úton című kétnapos komáromi szakmai rendezvényről.
24.
Közösséget épít a bajnai könyvtár / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 266. sz. (2022. november 15.), p. 4.
–A bajnai könyvtár programjairól.
25.
Közösségformálás a megújult komáromi könyvtárban / Turiné Kiss Adrienn. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 19. - ill.
–Közösségépítő programok a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
26.
Levegőt venni / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 16. - ill.
–A JAMVK Borozgató beszélgetések programsorozatának vendége Zoltán Gábor író volt.
27.
Megtakarításokra törekednek : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 270. sz. (2022. november 19.), p. 4.
–Máriaalmason az energiatakarékosági intézkedések között bezárták a könyvtár épületét.
28.
Mesenap Zsófi néniel / Gerginé Kolok Melinda. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 26. - ill.
–A JAMVK gyermekkönyvtára által szervezett mesenapon Mikolasek Zsófia igazgató asszony mesélt óvodásoknak.
29.
Népmese a SZÁMon / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 24-25. - ill.
–A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár gyermekkönyvtára szeptember 28-án népmesemondó-versenyt rendezett gyermekeknek a Népmese Napja alkalmából.
30.
Nyitvatartás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 258. sz. (2022. november 5.), p. 5.
–Megváltozott az ácsi könyvtár nyitvatartási rendje.

31.
Olvasásra nevelnek : minden korosztályt megszólít a fűzitői könyvtár / Körtvélyfáy Dina. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 275. sz. (2022. november 25.), p. 4. - ill.
-Az amászfűzitői iskolai és községi könyvtár programjai között Vavrik Dóra kiállítása.
32.
Olvasmányos várakozás : a megyében Komáromban létesült az első Könyvmegálló / Szinak Evelyn. In: Kiszal-föld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 270. sz. (2022. november 19.), p. 5. - ill.
-November 16-án Könyvmegállót adtak át a komáromi autóbusz-pályaudvaron.
33.
Pályázat. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 275. sz. (2022. november 25.), p. 5.
-Adventi versíró pályázatot hirdet a bajnai Községi Könyvtár. A pályázat leadási határideje november 28.
34.
Pillanatok a város történetéből / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 258. sz. (2022. november 5.), p. 3. - ill.
-Simonik Péter: Ahogy elkezdődött az első aknától a Nép-házig c. helytörténeti előadása a JAMVK-ban, nov. 3.-án.
35.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 257. sz. (2022. november 4.), p. 5.
-Könyvbörze az ácsi Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtárban. Programelőzetes.
36.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 266. sz. (2022. november 15.), p.5.
-Tatai Kanapé Tolesvay Lászlóval és Kun Annával a Magyar yoltán Művelődési Központban, Tatán. Programelőzetes.
37.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 269. sz. (2022. november 18.), p.5.
-Kézműves foglalkozás a sári Községi Könyvtárban. Programajánló.
38.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 279. sz. (2022. november 30.), p.5.
-Könyvbemutató és könyvklub a bajnai Községi Könyv-tárban. Programelőzetes.
39.
Rengeteg könyv talált új gazdára a városban : a tatabányai terepjárós egyesület nem áll meg, hamarosan újabb akcióval készül / Sz. D. K. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 272. sz. (2022. november 22.), p. 3. - ill.
-A Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkén-tes Tűzoltó Egyesület jótékonyági könyvvására a JAMVK-ban, nov. 15.-18.
40.
Szeptemberi kiállítások a Népház úti fiókkönyvtárban / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 19-20. - ill.
-Képzőművészeti kiállítások szeptemberben a JAMVK Népház úti Fiókkönyvtárában.
41.
Szeptemberi programok a Komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekrészlegében. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 26-27. - ill.
-Gyermekkönyvtári programok szeptemberben a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
42.
Új fődémet kap a készülő könyvtár színházterme : az önkormányzat minden tatán[sic] működő praxisnak 500.000 forintot ad / Goletz Deák Viktória. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 262. sz. (2022. november 10.), p. 2. - ill.
-A tatai önkormányzati képviselő-testület októberi ülésén egyebek mellett tárgyalta a városi könyvtár új épületének kivitelezéséről.
43.
Új könyvtár és tudásközpont épül az egykori Tiszti Klub helyén / Kiss T. József. - In: Kiszal-föld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 267. sz. (2022. november 16.), p. 5. - ill.
-Beszámoló az egykori tatai Tiszti Klub építési munkálatairól, ami a felújítást és az átépítést követően a városi könyvtárnak is helyet ad majd.
44.
Változik a könyvtár nyitvatartása : [hír]. - In: Kiszal-föld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 256. sz. (2022. november 3.), p. 5.
-November 3-tól változik a kisbéri városi könyvtár nyitvatartása.
45.
Vendégvadás a vértestolnai könyvtárban / Schneider Csilla. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 21. - ill.
-2022. szeptember 8-án, az olvasás világnapján teadélután szerveztek a vértestolnai Községi Könyvtárban.
46.
Zolcer János volt a vendégünk / Turiné Kiss Adrienn. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 10. sz. (2022. október), p. 17. - ill.
-2022. szeptember 19-én Zolcer János tartott könyvbemutatóval egybekötött előadást a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.